

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Chomiuk

Protokolant st. sekr. sąd. Iwona Bierkat

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Siedlcach sprawy

z powództwa P. C., M. C., K. C., J. C.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych

I. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz P. C. kwotę 27.000 (dwadzieścia siedem tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo P. C. oddala;

III. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz M. C. kwotę 18.000 (osiemnaście tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty;

IV. w pozostałej części powództwo M. C. oddala;

V. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz J. C. kwotę 18.000 (osiemnaście tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty;

VI. w pozostałej części powództwo J. C. oddala;

VII. oddala powództwo K. C.;

VIII. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz P. C. kwotę 2.834 (dwa tysiące osiemset trzydzieści cztery) złote tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IX. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz M. C. kwotę 2.334 (dwa tysiące trzysta trzydzieści cztery) złote tytułem zwrotu części kosztów procesu;

X. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz J. C. kwotę 1.934 (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści cztery) złote tytułem zwrotu części kosztów procesu;

XI. odstępuje od obciążania K. C. obowiązkiem zapłaty na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kosztów zastępstwa procesowego;

XII. nakazuje pobrać od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3.242,50 (trzy tysiące dwieście czterdzieści dwa 50/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

XIII. odstępuje od obciążania P. C., M. C., K. C., J. C. obowiązkiem zapłaty nieuiszczonych kosztów sądowych należnych na rzecz Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

P. C. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W. na jego rzecz kwoty 30.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego.

M. C. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W. na jego rzecz kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego.

J. C. wniosła o zasądzenie od (...) S.A. w W. na jej rzecz kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego.

K. C. reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego P. C. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W. na jego rzecz kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego żądania powodowie wskazali, iż w dniu 2 października 2002 r w miejscowości K. doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego potrącona została F. C. – matka P. C. i babcia: J. C., M. C., K. C.. Sprawca wypadku za ten czyn został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim. Pojazd, którym poruszał się sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeniowym. Odpowiedzialność została uznana przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym co do zasady. Pozwany zwrócił powodowi P. C. poniesione przez niego koszty pogrzebu. Zdarzenie to było dla powoda P. C. traumatyczne bowiem śmierć F. C. nastąpiła nagle i niespodziewanie. Na jeszcze większy rozmiar krzywdy powoda miał wpływ fakt, iż matka powoda w chwili wypadku przeprowadzała przez ulice swoje wnuki, a dzieci powoda tj. małoletniego M. lat 9 i małoletnią J. lat 8. Małoletni powodowie również przeżyli traumę widząc naocznie śmiertelny wypadek swojej babci. Małoletnia J. M. bardzo cierpiała na skutek utraty babci. M. jako 9 letni chłopiec na skutek tego wydarzenia musiał pozostawać pod opieką psychologa. Matka powoda zamieszkiwała z rodziną swego syna we wspólnym gospodarstwie domowym. Pełniła bardzo ważną rolę w rodzinie, pomagała w wychowywaniu trójki dzieci powoda P. C.. Poprzez śmierć F. C. dzieci powoda zostały pozbawione bezpośredniej opieki swojej babci, a powód utracił wsparcie i pomoc ze strony swojej matki. F. C. była osobą bardzo bliską dla powoda – swego syna, często wspierała syna swoim doświadczeniem życiowym i dobrą radą. Powód P. C. wskazał, iż bardzo przeżył śmierć swojej matki i dotkliwie odczuwa jej brak do dnia dzisiejszego, pomimo iż od jej śmierci upłynęło już 10 lat. F. C. pomimo swojego wieku była osobą zaradną i sprawną fizycznie, pomagała swojemu synowi i jego żonie w wychowywaniu trójki dzieci. Babcia poświęcała małoletnim wnukom najwięcej swego czasu, opiekowała się nimi, dbała, była troskliwa i opiekuńcza. Ponadto zmarła pomagała finansowo swojemu synowi i jego rodzinie. Swoją emeryturę przeznaczała na opłaty za dom, w którym wszyscy mieszkali. Strata matki była więc nie tylko ogromnym uszczerbkiem dla powoda w sferze psychicznej, uczuciowej, ale i materialnej. Szkoda powodów do dnia dzisiejszego nie została zrekompensowana. W wyniku śmiertelnego wypadku matki powodowie zostali bezpowrotnie pozbawieni więzów rodzinnych z matką, relacji uczuciowej, jaka ich łączyła, zatem zostały naruszone ich dobra osobiste. Jako podstawę prawną swoich żądań powodowie wskazali treść art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Powodowie wskazali, iż dochodzone przez nich zadośćuczynienie za krzywdę spowodowaną śmiercią F. C. nie jest zbyt wygórowane i może być uznane za odpowiednie, zważywszy na fakt, iż naruszone dobro należy do najważniejszych dóbr osobistych człowieka, a powodowie zostali go pozbawieni bezpowrotnie.

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany zakład ubezpieczeń wskazał, iż powód nie udowodnił, aby śmierć 75 letniej matki wywołała u niego poczucie krzywdy większe niż zwykle poczucie żałoby po śmierci rodzica. Pozwany wskazał, iż z uwagi na swój wiek F. C. w niedługim czasie mogłaby wymagać znacznej opieki ze strony bliskich i należało liczyć się z jej śmiercią z powodów naturalnych w nieodległej przyszłości. Jednocześnie pozwany wskazał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa opartego na treści art. 448 k.c. w zw. z art. 24 par. 1 k.c. Powód nie udowodnił bowiem aby pomiędzy nim a zmarłą matką istniała szczególna więź uzasadniająca zasądzenie zadośćuczynienia. Nie udowodnił także, aby z powodu śmierci matki podupadł na zdrowiu, musiał korzystać z pomocy psychologa lub psychiatry. Pozwany podniósł także zarzut przyczynienia się F. C. do szkody polegający na nieprawidłowym przechodzeniu przez jezdnię w miejscu do tego niedozwolonym, co uzasadnia zmniejszenie roszczeń powodów.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 2 października 2002 r w miejscowości K. miał miejsce wypadek drogowy, w wyniku którego śmierć poniosła F. C.. Sprawcą tego wypadku był J. W., który prawomocnym wyrokiem z dnia 13 czerwca 2005 r został uznany za winnego tego, że nie zachował należytej ostrożności i wykonał niewłaściwy manewr zjeżdżając na prawą stronę jezdni, przez co potracił pieszą F. C., która przechodziła przez jezdnię z lewej strony na prawą. (wyrok k. 27 – 28) F. C. przeprowadzała dwójkę swoich wnuków M. i J. na drugą stronę jezdni. Przechodziła przez drogę z dużym natężeniem ruchu w nieoznakowanym miejscu. W tym czasie na drodze znajdowały się samochody, a sprawca wypadku z pewnej odległości widząc pokrzywdzoną używał sygnałów dźwiękowych. Dzieci odepchnięte przez babcię zdołały przebiec na drugą stronę jezdni. F. C. natomiast poruszała się wolniej i została potrącona przez samochód. Zmarła następnego dnia w szpitalu. (opinia biegłych znajdująca się w aktach sprawy karnej IIK 498/03 SR w Mińsku Mazowieckim, wyjaśnienia P. C. podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r oraz 28 listopada 2013 r, wyjaśnienia J. C. podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013r,)

Pojazd, którym poruszał się sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeniowym. (okoliczność bezsporna)

W dacie śmierci F. C. miała 75 lat, była wdową. Mieszkała razem ze swoim synem P. C. i jego rodziną: żoną i trójką dzieci. Na dzień wypadku wnuki F. C. były małoletnie: M. C. miał 9 lat, J. C. miała 8 lat, K. C. miał niespełna rok. F. C. utrzymywała się z renty rodzinnej w kwocie 1202,70 zł netto. Prowadziła wspólne gospodarstwo domowe z rodziną swego syna, uczestniczyła w kosztach utrzymania domu, w którym wszyscy zamieszkiwali. P. C. i jego żona pracowali zawodowo. W miarę swoich możliwości F. C. pomagała synowi i jego żonie w pracach domowych oraz opiece nad dwójką starszych dzieci. Z M. C. i J. C. ich babcia spędzała dużo czasu, przygotowywała ich do szkoły, odprowadzała do autobusu, pilnowała, aby odrobili prace domowe, ogólnie dbała o dzieci. Najmłodszym dzieckiem opiekowała się opiekunka lub ktoś z rodziny. (akty stanu cywilnego k. 29 – 33, zaświadczenie z ZUS k. 36, wyjaśnienia P. C., M. C. podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r oraz w dniu 28 listopada 2013 r, wyjaśnienia J. C. podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r, zeznanie świadka B. C. złożone podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r.)

Śmierć F. A. K. była dla rodziny wstrząsem. Szczególnie, że stała się nagle i w bliskiej odległości od ich domu. Poza tym przy całym zdarzeniu obecne były małoletnie wówczas dzieci: M. C. i J. C., którzy widzieli przebieg zdarzenia oraz stan ich babci po wypadku. J. C. po śmierci swojej babci miała problemy z zasypianiem, spała z rodzicami. M. C. dostawał leki uspokajające, również bał się sam spać, chodził spać do rodziców, spał przy zapalonym świetle, miał lęki związane ze śmiercią babci, słyszał jej kroki, głos. Również P. C. przeżył śmierć swojej matki. Mimo trudnych chwil musiał jednak przygotować uroczystości pogrzebowe matki i zająć się przestraszonymi dziećmi. K. C. w chwili śmierci babci miał niespełna rok. Rodzice nie zauważyli zmian w jego zachowaniu po śmierci F. C.. (wyjaśnienia P. C., M. C. podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r oraz w dniu 28 listopad 2013 r, wyjaśnienia J. C. podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r , zeznanie świadka B. C. złożone podczas rozprawy w dniu 19 lutego 2013 r.)

Sąd zważył, co następuje:

Powód P. C. wniósł o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia za krzywdę w postaci naruszenia jego dóbr osobistych spowodowanych śmiercią matki. Powodowie M. C., J. C. i K. C. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz zadośćuczynienia za krzywdę w postaci naruszenia ich dóbr osobistych spowodowanych śmiercią babci.

Z uwagi na fakt, iż działanie sprawcy wypadku powodujące śmierć F. C. miało miejsce w 2002 r. powodowie nie mogą dochodzić zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. Przepis ten bowiem wszedł w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r., z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008 r. Nr 116 poz. 731). Ustawa ta, nie zawiera żadnych szczególnych unormowań intertemporalnych dotyczących przytoczonego przepisu. Tym samym nie można uznać, aby istniały podstawy prawne do stosowania treści tego przepisu z mocą wsteczną. Zgodnie z treścią wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 10 listopada 2010 r. (II CSK 248/2010, LexPolonica nr 2497390, OSNC 2011/B poz. 44) najbliższym członkom rodziny zmarłego nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Za zasadne zatem uznać należy stanowisko powodów, iż podstawę ich roszczenia stanowić może art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Katalog dóbr osobistych, określonych w art. 23 k.c., ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest jednak znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Więzy rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. Spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/2009 LexPolonica nr 2371235, OSNC 2010/C poz. 91, OSP 2011/2 poz. 15). Również w uchwale z dnia 22 października 2010 r. III CZP 76/2010 (OSNC 2011/B poz. 42) Sąd Najwyższy, analizując skutki dodania § 4 do art. 446 k.c. uznał, że wzmacnia on pozycję najbliższego członka rodziny, jednak nie wyklucza stosowania także art. 448 k.c., przy czym na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienie pieniężne przysługuje najbliższemu członkowi rodziny za doznaną krzywdę także wtedy, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w art. 448 k.c. jest bezprawne i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 grudnia 2002 r. V CKN 1581/2000 Lex Polonica nr 361049) Przyjęcie takiego stanowiska oznacza, że podstawą zasądzenia odpowiedniej sumy zadośćuczynienia będzie każde zawinione działanie sprawcy, a więc zarówno w wypadku winy umyślnej, jak i winy nieumyślnej. W przedmiotowej sprawie sprawca wypadku został prawomocnie uznany za winnego tego, że w sposób nieumyślny naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, czego skutkiem była śmierć matki i babci powodów.

W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności uzasadniają żądanie powodów. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego w sprawie jednoznacznie wynika, iż w rodzinie powodów więzy emocjonalne były bardzo silne. F. C. na stałe mieszkała ze swoim synem i jego rodziną. Aktywnie uczestniczyła w ich życiu. Stanowiła dla nich wsparcie w codziennym życiu, pomagając w pracach domowych, wspierając ich finansowo i poprzez samą swoją obecność. P. C. był najmłodszym dzieckiem F. C., mieszkał z nią całe życie. Powód był z matką silnie związany emocjonalnie. Gdy rok wcześniej po długiej chorobie zmarł ojciec powoda, a matka była zrozpaczona po jego śmierci, opiekował się nią i wspierał psychicznie. Powód bardzo serdecznie wspomina swoją matkę. Ponieważ jej śmierć była nagłą powód nie mógł się do niej przygotować, dlatego śmierć matki bardzo nim wstrząsnęła, czuł rozpacz i cierpienie. Po śmierci

matki powód musiał zająć się jej pogrzebem i swoimi dziećmi, które nie radziły sobie z emocjami po śmierci babci. Musiał też pracować, aby mieć środki na utrzymanie rodziny. Obecnie powód poradził sobie z tragiczną stratą jaką była śmierć jego matki, jest odpowiednio przystosowany w swoim środowisku. Powyższe jednoznacznie wynika z zeznań świadka B. C. oraz opinii biegłej z zakresu psychologii M. M. (2). Dowody te nie były kwestionowane przez strony w toku procesu. W sposób wyczerpujący dowody te przedstawiają więzy emocjonalne pomiędzy synem a matką oraz rozmiar krzywdy odniesionej przez syna na skutek nagłej śmierci matki. M. C. uczestniczył w wypadku, w którym obrażenia skutkujące śmiercią odniosła jego babcia. Po raz pierwszy w życiu jako kilkuletni chłopiec powód doznał dramatycznej, nieodwracalnej zmiany, widział krew, cierpienie i umieranie babci, niespokojne zachowania dorosłych, sam z trudem uniknął okaleczenia lub nawet śmierci. Przez pół roku po śmierci babci powód przeżywał lęki, budził się z krzykiem, spał przy zapalonym świetle, przychodził do sypialni rodziców, przyjmował leki uspokajające. Powód był też konsultowany psychologicznie. Babcia była ważną osobą w życiu powoda, spędzał z nią dużo czasu. Babcia na co dzień pod nieobecność rodziców troszczyła się o powoda, zajmowała się nim i dbała o niego. Powód wspomina babcię bardzo ciepło i serdecznie. Przedmiotowy wypadek był dla powoda zdarzeniem traumatycznym, zaburzającym jego poczucie bezpieczeństwa. Początkowo rozmiar jego cierpień po śmierci babci był znaczny, jednakże dzięki opiece rodziców, atmosferze wzajemnej pomocy i wsparcia poradził sobie z tragicznymi wspomnieniami i stratą jakiej doznał. Obecnie powód jest prawidłowo przystosowany w swoim środowisku i nie wykazuje objawów zaburzeń poznawczych, emocjonalnych ani społecznych. Powyższe jednoznacznie wynika z zeznań świadka B. C. oraz opinii biegłej z zakresu psychologii M. M. (2). W sposób wyczerpujący dowody te przedstawiają więzy emocjonalne pomiędzy wnukiem a babcią oraz rozmiar krzywdy odniesionej przez powoda na skutek nagłej śmierci babci. Również J. C. uczestniczyła w wypadku w dniu 2.10.2002 r. Tak jak dla brata, również dla niej było to traumatyczne zdarzenie. Była świadkiem potrącenia babci przez samochód, widziała jej obrażenia i cierpienie, słyszała płacz i krzyki brata, sama uniknęła okaleczenia lub śmierci. Powódka miała lęki po wypadku i śmierci babci. Śniła o tym wypadku, bała się spać przy zgaszonym świetle. Powódka tłumiała w sobie przeżycia po śmierci babci. Obecnie powódka wspomina babcię w sposób serdeczny i ciepły. Również dla J. C. babcia była ważną osobą w życiu, spędzała z nią dużo czasu. Babcia na co dzień pod nieobecność rodziców troszczyła się o powódkę, zajmowała się nią i dbała o nią. Początkowo rozmiar cierpień powódki po śmierci babci był znaczny, jednakże dzięki opiece rodziców, atmosferze wzajemnej pomocy i wsparcia poradziła sobie z tragicznymi wspomnieniami i stratą jakiej doznała. Obecnie powódka jest prawidłowo przystosowana w swoim środowisku i nie wykazuje objawów zaburzeń poznawczych, emocjonalnych ani społecznych. Powyższe jednoznacznie wynika z zeznań świadka B. C. oraz opinii biegłej z zakresu psychologii M. M. (2). W sposób wyczerpujący dowody te przedstawiają więzy emocjonalne pomiędzy wnuczką a babcią oraz rozmiar krzywdy odniesionej przez powódkę na skutek nagłej śmierci babci.

Powyższe okoliczności zdaniem Sądu w pełni uzasadniają przyznanie powodom P. C., J. C. i M. C. żądanych przez nich kwot tytułem zadośćuczynienia.

W tym miejscu wskazać należy, iż nie ma żadnych mierników, które pozwoliłyby ocenić wartość cierpienia dziecka po stracie matki i wnuków po stracie kochającej babci. Zwłaszcza w sytuacji kiedy ta śmierć jest nagła, nieprzewidziana, spowodowana wyłącznie działaniem osoby drugiej. Krzywda i cierpienie osób najbliższych jest ogromne i nie można go przeliczyć na żadną wartość pieniężną. Tym samym zadośćuczynienie za taką krzywdę jest tylko pewnym surogatem, bo nie da się tej krzywdy inaczej naprawić. Życie ludzkie jest bezcenne. Tym samym zadośćuczynienie za krzywdę w postaci pozbawienia życia osoby najbliższej dla powodów nie może być niskie, bo doprowadziłoby do deprecjacji wartości życia ludzkiego. Zadośćuczynienie ma bowiem przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. W wyroku z dnia 3 czerwca 2011 Sąd Najwyższy stwierdził, iż skromny poziom życia danego środowiska czy danej rodziny nie może mieć znaczenia podczas ustalania wysokości zadośćuczynienia za cierpienie spowodowane śmiercią bliskiej osoby. (Wyrok Sądu Najwyższego, III CSK 279/2010, LexPolonica nr 2615917). Tym samym uznać należy, iż wysokość należnego zadośćuczynienia nie może mieć związku z sytuacją materialną strony powodowej.

Ponieważ jednak okoliczności przedmiotowego wypadku, w wyniku którego śmierć poniosła F. C. wskazują na jej przyczynienie się do skutków wypadku Sąd uznał za uzasadnione obniżenie ustalanego wyżej zadośćuczynienia o

stopień przyczynienia się zmarłej do zdarzenia. F. C. mając pod opieką dwójkę małoletnich dzieci przechodziła przez drogę o dużym natężeniu ruchu w miejscu do tego nieprzeznaczonym. Pokrzywdzona niewłaściwie oceniła sytuację na drodze i zdecydowała się na przejście, mimo nadjeżdżającego pojazdu. Jak wynika z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego sporządzonej dla potrzeb postępowania karnego, to pokrzywdzona F. C. stworzyła zagrożenie bezpieczeństwa ruchu kontynuując przekraczanie jezdni z lewej strony na prawo w małej odległości od nadjeżdżającego z kierunku M. i mającego pierwszeństwo samochodu. Wszystkie te okoliczności w ocenie Sądu przemawiają za uznaniem 10% stopnia przyczynienia się pokrzywdzonej do skutków tego wypadku. Na rozmiar stopnia przyczynienia się ma również wpływ okoliczność, iż w miejscowości zamieszkiwanej przez powodów i w pobliżu miejsca zdarzenia nie było wyznaczonego przejścia dla pieszych. Tym samym w ocenie Sądu ustalenie wyższego stopnia przyczynienia się powodki byłoby nieuzasadnione.

Po pomniejszeniu ustalonych wyżej kwot zadośćuczynienia o stopień przyczynienia się pokrzywdzonej do zdarzenia powstały kwoty określone w wyroku.

Odsetki ustawowe od tak ustalonych kwot zadośćuczynienia Sąd zasądził od dnia wydania wyroku w tej sprawie. Dopiero w toku przedmiotowej sprawy ustalony został rozmiar cierpień powodów, a zatem uznać należy, iż zasadnym będzie zasądzenie odsetek od zasądzonych kwot od dnia wyrokowania.

Na podstawie zebranego materiału w sprawie Sąd uznał, iż żądanie małoletniego K. C. jest nieuzasadnione. W chwili wypadku powód miał niespełna rok. Z tego powodu nie rozumiał tego co się dzieje w rodzinie i co stało się z babcią. Powód z racji wielu oraz tego, że opiekę nad nim sprawowała opiekunka lub ktoś z rodziny nie był jeszcze tak bardzo związany z babcią, jak jego starsze rodzeństwo. Powód właściwie nie zna babci i nie ma wspomnień związanych z jej osobą. W życiu powoda śmierć babci nie przyniosła żadnych zmian. Rodzice powoda nie zaobserwowali żadnych zmian w zachowaniu dziecka po śmierci babci. Jego sytuacja jest zupełnie odmienna od sytuacji jego rodzeństwa, które nie tylko było z babcią bardzo związane emocjonalnie, ale także uczestniczyło w wypadku, w wyniku którego babcia poniosła śmierć. K. C. niewątpliwie odczuwał zaburzenia w rodzinie po śmierci babci, ale nie miały one znaczenia dla jego uczuć i emocji w stosunku do babci. Nie miały także innych konsekwencji w jego dalszym życiu. Trudno zatem uznać, aby nagła śmierć babci naruszała dobra osobiste powoda w postaci więzi emocjonalnych, rodzinnych ze zmarłą F. C.. Więzy te w dacie wypadku jeszcze nie powstały. Sam fakt utraty prawa do posiadania babci nie może skutkować wypłatą zadośćuczynienia za krzywdę wtedy, kiedy nie można stwierdzić, aby ta krzywda wystąpiła. Dlatego też Sąd w tym zakresie powództwa nie uwzględnił.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku. W zakresie kosztów procesu Sąd orzekł stosownie do treści rozstrzygnięcia o żądaniach głównych. Ponieważ żądanie P. C. zostało uwzględnione w 0,9 części Sąd na mocy art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił koszty procesu pomiędzy nim a pozwanym. Koszty procesu jakie poniósł powód to koszty uiszczonej opłaty od pozwu oraz wynagrodzenie pełnomocnika powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Koszty jakie poniósł pozwany to koszty wynagrodzenia pełnomocnika powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Po wzajemnym obrachunku tych kwot stosownie do wysokości uwzględnionego powództwa powstała kwota 2.834 zł, która należna jest powodowi od pozwanego z tytułu poniesionych kosztów procesu. Ponieważ żądanie M. C. zostało uwzględnione w 0,9 części Sąd na mocy art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił koszty procesu pomiędzy nim a pozwanym. Koszty procesu jakie poniósł powód to koszty uiszczonej części opłaty od pozwu oraz wynagrodzenie pełnomocnika powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Koszty jakie poniósł pozwany to koszty wynagrodzenia pełnomocnika powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Po wzajemnym obrachunku tych kwot stosownie do wysokości uwzględnionego powództwa powstała kwota 2.334 zł, która należna jest powodowi od pozwanego z tytułu poniesionych kosztów procesu. Ponieważ żądanie J. C. zostało uwzględnione w 0,9 części Sąd na mocy art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił koszty procesu pomiędzy nią a pozwanym. Koszty procesu jakie poniosła powodka to wynagrodzenie pełnomocnika powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Koszty jakie poniósł pozwany to koszty wynagrodzenia pełnomocnika powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Po wzajemnym obrachunku tych kwot stosownie do wysokości uwzględnionego powództwa powstała kwota 1.934 zł, która należna jest powodce od pozwanego z tytułu poniesionych kosztów procesu. Ponieważ powództwo K. C. zostało oddalone powinien on zwrócić pozwanemu koszty procesu przez niego poniesione.

Ponieważ jednak K. C. jest małoletni, nie ma swojego majątku, a przedmiotowa sprawa ma szczególny charakter Sąd z mocy art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania go kosztami procesu należnymi na rzecz pozwanego. W tym miejscu wskazać należy, iż wysokość wynagrodzenia pełnomocników stron została przyjęta zgodnie z treścią § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz wynikające z treści § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Jednocześnie Sąd obciążył pozwany zakład ubezpieczeń obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych w toku postępowania kosztów sądowych w zakresie uwzględnionych żądań (w stopniu odpowiadającym uwzględnieniu poszczególnych żądań) w części dotyczącej nieuiszczonych opłat od pozwu oraz nieuiszczonych kosztów opinii biegłych w tym zakresie